

УДК 351.9:336.148:35.081

О. Оболенський,
Н. Обушна

АУДИТ, КОНТРОЛЬ І МОНІТОРИНГ У СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Зроблено огляд наукових підходів до визначення сутності понять “контроль”, “моніторинг” і “аудит” у системі публічного управління. Проведено компаративний аналіз досліджуваних категорій. Підкреслено особливу роль публічного аудиту як дієвого механізму модернізації державного управління в Україні.

Ключові слова: публічне управління, контроль, моніторинг, аудит, конституційний аудит, публічний аудит.

Складність, багатоаспектність і взаємозалежність управлінських проблем в період формування засад публічного управління в Україні та демократичної держави актуалізують питання становлення адекватної системи контролю, моніторингу та аудиту у сфері публічного управління, що надасть змогу значно підвищити результативність та ефективність діяльності органів публічної влади.

Науковий і практичний інтерес до категорії “контроль” в управлінській діяльності серед науковців існував завжди. Зокрема на ній у дослідженнях зупинилися: О. Андрійко, Ю. Мех, Н. Нижник, С. Чернов, В. Шестак та інші. Значною мірою формуванню бачення ролі моніторингу в сучасній парадигмі державного управління сприяли праці таких вчених: Г. Атаманчука, В. Бакуменка, З. Гбур, Г. Монастирського та інших. Аналіз наукових літературних джерел у сфері аудиту вказує на той факт, що існують значні напрацювання у сфері аудиту підприємницької діяльності. Зокрема потрібно відмітити праці Н. Бондаренко, З. Понікарова, Я. Гончарук та інших. Друга група авторів, а саме Л. Гуцаленко, Л. Коновалов, Л. Савченко, Б. Усач та інші, фокусується на питаннях державного аудиту та його правових аспектах реалізації.

На жаль, на сьогодні у вітчизняній практиці державного управління контроль, моніторинг і аудит як можливі механізми модернізації діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування часто використовуються неефективно або в неповному обсязі. Це відбувається як через відсутність єдиних норм та вимог до їх проведення, так і через відсутність у виконавців чіткого осмислення їх підходів, принципів і методів взагалі. Простежується і незрозуміння відмінностей між сутністю понять “контроль”, “моніторинг” та “аудит”, що й призводить до їх неадекватного застосування. Недостатньо уваги також приділяється аналізу теоретичних та практичних аспектів використання аудиту в публічному управлінні та перспективам його розвитку в Україні.

З огляду на зазначене, основна ідея статті полягає в проведенні компаративного аналізу понять “контроль”, “моніторинг” та “аудит”, з’ясуванні сутності цих категорій та їх характерних особливостей в системі публічного управління.

Доцільно констатувати, що дискусія навколо терміна “контроль” має вже давню історію, чого не можна сказати про “моніторинг” і “аудит”. Останнє набирає особливої актуальності у процесі реалізації політики інтеграції України у світову спільноту.

У “Oxford Paperback Dictionary and Thesaurus” термін “control” означає адміністрування, авторитет, владу, повноваження, вказівку, керівництво, дисципліну, врядування, вплив, юрисдикцію, менеджмент, управління, впорядкованість, нагляд, регулювання, стимулювання, обмежування, правління, суворість, домінування [1].

Тоді як поняття контролю досить легко перекладається із однієї мови на іншу, значення цього терміна істотно відрізняється, особливо у європейському та українському контекстах та традиціях державного управління. Так, згідно із визначенням ОЕСР, контроль “це процес, що забезпечує належні гарантії досягнення ефективності та результативності діяльності, надійності звітності та відповідності правовим та законодавчим нормам. Контроль перетинається із підзвітністю [2].

Дослідження дефініції “контроль” свідчить, що в науковій літературі переважно виокремлюють три підходи до трактування його сутності: складова (елемент) управління; функція управління; система спостереження та перевірки (табл. 1).

Таблиця 1

Підходи до трактування сутності поняття “контроль”

Підхід	Характеристика підходу
Контроль як складова (елемент) управління	Передбачає нагляд за об’єктом з метою перевірки відповідності стану об’єкта бажаному та необхідному, визначеному законами, положеннями, інструкціями та іншими нормативними документами, а також програмами, планами, проектами тощо
Контроль як функція управління	Заклучна стадія управлінського процесу, за його допомогою відбувається зворотний зв’язок між об’єктом і суб’єктом управління; функція управління, система прав, обов’язків і дій уповноважених осіб із перевірки дотримання суб’єктом управління прийнятих рішень або оцінки здійснених керованим суб’єктом операцій на предмет дотримання інтересів суб’єкта, який керує
Контроль як система спостереження та перевірки	Систематичне спостереження і перевірка процесу функціонування відповідного об’єкта. Здійснюється з метою оцінки обумовленості й ефективності прийнятих управлінських рішень і їх результатів, виявлення відхилень від цих рішень, усунення несприятливих явищ і інформування про них компетентних органів

Як доводить світова практика, саме контроль є одним із інструментальних чинників демократичного державотворення.

У системі державно-суспільних відносин розрізняють два види контролю – державний і громадський контроль (рис. 1).

За співвідношенням державного і громадського контролю, їх взаємозв’язками можна безпосередньо визначити, який режим панує в державі – авторитарний чи демократичний [3].

Законом України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності” № 877-V від 05.04.2007 р. визначено, що державний нагляд (контроль) – діяльність уповноважених законом центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів, органів місцевого самоврядування в межах повноважень, передбачених законом, щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб’єктами господарювання й забезпечення інтересів суспільства, зокрема належної якості продукції, робіт і послуг, прийняттого рівня безпеки для населення, навколишнього природного середовища [4].

Рис. 1. Види контролю у системі державно-суспільних відносин

Словник-довідник термінів “Державне управління” визначає контроль у сфері державного управління як важливу функцію державної влади та управління, що дає змогу не лише виявляти, а й запобігти помилкам і недолікам у діях суб’єктів державного управління, шукати нові резерви та можливості [5].

На думку Н. Нижник та О. Машкова, “система контролю... має включати громадський контроль за державним апаратом та органами місцевого самоврядування і контроль інституціоналізований за видами державної влади”, – парламентський, судовий, а також у системі виконавчої влади [6].

Однак, незважаючи на велику кількість суб’єктів контролю в системі державного управління в Україні, їх діяльність відбувається за відсутності чіткої взаємодії. По суті, державний контроль діє не як єдина система, а існує у формі відокремлених ланок, що в автономному режимі виконують властиві їм завдання й функції, які визначаються численними законами, указами Президента України, постановами КМУ та іншими нормативно-правовими актами. Зрозуміло, що за таких умов трапляються неузгодженість, дублювання, відсутність взаємодії, а іноді й суперечності, що свідчить про недосконалість чинної системи державного контролю в Україні. Тобто існуюча система державного контролю не враховує реалій сьогодення, суперечить принципам побудови демократичної правової держави і потребує невідкладного, належним чином опрацьованого якісного її реформування та постійного спостереження за управлінськими процесами, що відбуваються в її межах.

Найдієвішим інструментом здійснення постійного спостереження за управлінськими процесами у сфері публічної влади в розвинутих країнах світу вважається моніторинг. Етимологічно слово “моніторинг” походить від лат. *monitor* “той, хто нагадує; радник; наглядач; із *monere* “нагадувати, звертати увагу; перестерігати” [7].

На важливості відокремлення технологій моніторингу та контролю в системі державного управління в Україні наголошує І. Валентюк, яка слушно зазначає, що “попри схожість окремих елементів, функцій та принципи їх відрізняються, що ще раз доводить самостійність і змістовність понять “моніторинг” та “контроль””. За визначенням

І. Валентюк, “моніторинг як функція управління передбачає збирання інформації, її комплексну оцінку і прогноз за стабільною системою показників”, а “контроль означає перевірку виконання певних господарських рішень із метою встановлення їх законності та економічної доцільності”.

Вперше термін “моніторинг” використано у 1972 р. на Стокгольмській конференції Організації Об’єднаних Націй (далі – ООН) із проблем довкілля. Саме тоді було запроваджено систему моніторингу навколишнього середовища. Перші пропозиції з приводу такої системи були розроблені експертами спеціальної комісії SCOPE Наукового комітету з проблем довкілля в 1979 р. Систему повторних досліджень однієї та більшої кількості подій чи явищ у просторі та часі з визначеною метою і відповідно до підготовленої програми було запропоновано назвати моніторингом.

Закордонні джерела тлумачать цю категорію як процес постійного накопичення інформації з усіх визначених аспектів, мета якого – визначити хід виконання та остаточне завершення запланованих дій, а також сприяти досягненню заданої мети. Моніторинг виявляє проблеми у процесі реалізації завдань, дає змогу вносити вчасні корективи до того, як вони стануть занадто серйозними та некерованими [8].

Вітчизняний словник-довідник дає визначення моніторингу як спеціальної підсистеми системи управління, пов’язаної з отриманням і аналізом інформації щодо певного об’єкта управління [9].

Моніторинг, який здійснюється протягом усього процесу реалізації державної політики, програми, проекту, акумулює необхідну інформацію для оцінювання та контролю. Від звичайного спостереження моніторинг відрізняється активним та цільовим спрямуванням, оскільки він будується за заздалегідь продуманим алгоритмом, ведеться систематично і має точно визначене завдання.

Узагальнення результатів досліджень зазначеного напрямку дає можливість зробити висновок, що основними елементами моніторингу є спостереження, аналіз, прогноз, оцінювання, розробка рекомендацій, визначення напрямів корегування заходів із виконання програми (проекту) тощо (табл. 2).

Таблиця 2

Характеристика елементів моніторингу у системі державного управління

Елемент моніторингу	Характеристика елемента
Спостереження	Сприяє стеженню за соціально-економічними тенденціями в суспільстві
Аналіз	Використовується для зняття синдрому “надлишок даних-недостатність інформації”
Прогноз	Вибір інформації для співставлення фактів та цифр, а також реагування на тривожну “інформаційну сигналізацію”
Оцінювання	Систематичний аудит результатів програм у порівнянні з комплексом явних чи неявних стандартів із метою удосконалення цих програм
Розробка рекомендацій	Внесення пропозицій щодо вирішення існуючих проблем та удосконалення складових управлінської практики
Визначення напрямів корегування заходів із виконання програми (проекту) тощо	Застосування набору інструментів та механізмів через рішення та дії, що мають забезпечити органу влади досягнення наперед заданої мети

Отже, моніторинг можна визначити як багатоцільову інформаційну систему постійного спостереження за будь-яким процесом щодо виявлення його відповідності бажаному результату чи первинним пропозиціям.

У сучасній вітчизняній практиці державного управління також набуває широкого застосування відносно нова форма контролю – аудит. Сам термін “аудит” у перекладі з латинської “audire” означає “слухати”. Загалом, дослідження перекладу слова “аудит” призводить до висновку, що аудит є однопорядковим словом зі словами “аналізувати”, “перевіряти”, “екзаменувати”, “оцінювати”.

На думку Д. Флінта, аудит є соціальним феноменом, що має практичне значення. Його виникнення зумовлене необхідністю індивідів чи окремих груп отримувати або підтверджувати інформацію про діяльність, яка перебуває в площині їх професійних та/чи адміністративних інтересів. Флінт стверджує, що функція аудиту повинна розглядатися як функція суспільного контролю, що забезпечує механізм моніторингу за діяльністю і реалізацією принципу підзвітності [10].

Тлумачний словник проекту ЄС визначає аудит як сукупність заходів, що вживаються з метою виконання об’єктивної і незалежної оцінки діяльності організації. У даному контексті потрібно відзначити, що завданням аудиторського аналізу на Заході є передусім підтвердження або спростування даних прогнозу керівництва про економічні дії та події.

Становлення вітчизняного аудиту відбулося завдяки створенню та ефективному функціонуванню Спілки аудиторів України, Аудиторської палати України, а також прийняттю необхідної нормативно-правової бази.

До останнього часу термін “аудит” в Україні розглядався тільки у зв’язку із фінансово-господарською діяльністю суб’єктів господарювання. Законом України “Про аудиторську діяльність” визначено, що “аудит – це перевірка публічної бухгалтерської звітності, обліку, первинних документів та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності суб’єктів господарювання з метою визначення достовірності їхньої звітності, обліку, його повноти, й відповідності чинному законодавству та встановленим нормативам” [11].

Європейська практика вживає термін “аудит” як синонім контролю. Згідно з міжнародними стандартами аудиту (INTOSAI), існує декілька видів аудиту: фінансовий аудит, аудит ефективності.

Виникнення аудиту ефективності як особливого виду контролю можна зарахувати до 70-х рр. ХХ ст., коли в Лімській декларації керівних принципів контролю вперше було застосовано термін “аудит ефективності” (1977 р.) [12], який має визначати, наскільки ефективно та економічно витрачаються державні кошти. Такий контроль враховує не лише специфічні аспекти управління, а й усю управлінську діяльність, зокрема “організаційну та адміністративну системи”.

Особливим різновидом аудиту ефективності є аудит ефективності витрачання коштів державного бюджету (аудит ефективності бюджетних витрат), орієнтований на активізацію контролю над бюджетним процесом не тільки на стадії розподілу та доведення державних коштів до їх споживачів, а й враховуючи оцінювання ефективності, доцільності та результативності бюджетних витрат. Таким чином, забезпечується контроль над прийняттям економічних рішень з погляду їх результативності [13].

Аудит ефективності відрізняється від перевірок цільового спрямування витрачання державних коштів. Так, ст. 26 та 113 Бюджетного кодексу України зобов’язують здійснювати

контроль не лише за цільовим і законним витрачанням бюджетних коштів, а й за його ефективністю, що не може забезпечуватися ні ревізією, ні перевіркою, а потребує застосування нової форми контролю – фінансового аудиту [14].

У науковій літературі трапляється ще одне схоже з державним аудитом поняття “конституційний аудит”, яке становить “новий напрямок в соціальних науках, що досліджує конституційні основи, теорію, методологію і практику державного аудиту як особливого економічного, соціального, суспільно-політичного інституту, головною метою якого є здійснення від імені суспільства незалежного об’єктивного публічного контролю діяльності органів державної влади з управління довіреними їм громадськими ресурсами” [15].

У багатьох країнах із давніми традиціями демократії, лібералізму, громадянського суспільства важливим елементом сучасного публічного управління стає публічний аудит, який розглядають як механізм результативного публічного управління, здатний модернізувати його організаційні структури і процедури, які використовують для того, щоб усі інституції публічної влади працювали результативно та ефективно.

Термін “публічний аудит” (public – громадський, публічний, державний [16]) вже міцно закріпився в лексиконі вчених і політиків розвинених зарубіжних країн світу.

Теоретичні засади розвитку публічного аудиту в Україні, його роль та місце в системі державного управління лише починають досліджуватися у вітчизняній науковій літературі. На сьогодні, на жаль, в Україні ще немає наукових розробок, які б ставили собі за мету довести цінність публічного аудиту стратегічних управлінських рішень і діяльності органів публічної влади. Хоча в західноєвропейській науці проблема публічного аудиту розробляється досить давно. Окремі аспекти публічного аудиту вже починають впроваджуватися і на території Російської Федерації. Так, зокрема, урядом РФ у квітні 2013 р. була прийнята Постанова № 382 [17], яка передбачає проведення обов’язкового публічного технологічного та цінового аудиту всіх крупних інвестиційних проектів за участю держави.

Публічний аудит – це системний процес одержання та незалежного від імені суспільства експертно-аналітичного оцінювання об’єктивних даних щодо результативності й ефективності діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування з питань управління ресурсами загальнодержавної власності та суспільними цінностями загалом.

Під цінностями доцільно розуміти ідеї, норми, процеси, відносини матеріального і духовного порядку, які мають об’єктивну позитивну значимість і здатні задовольняти певні потреби людей. Таке трактування передбачає свідоме залучення громадян до розвитку нації та удосконалення системи державного управління в Україні в умовах зміни ціннісних орієнтацій, пов’язаних з утвердженням “людиноцентристської” ідеології на зміну державо-центристській.

Отже, проведений аналіз засвідчив, що аудит виник у давні часи у формі перевірки і, пройшовши відповідні етапи розвитку, видозмінився, а саме: перевірка – фінансовий аудит – аудит відповідності – внутрішній аудит – аудит ефективності – публічний аудит. За цього зміст та форма зазначених видів аудиту також видозмінюється.

Результати проведеного дослідження дають змогу виокремити характерні ознаки досліджуваних категорій “контроль”, “моніторинг” та “аудит” у табл. 3.

Таблиця 3

Порівняльна характеристика аудиту, моніторингу та контролю в системі публічного управління

1	Порівняльна характеристика 2
Етимологічне походження	
Контроль	Від лат. “control” – адміністрування, авторитет, влада, повноваження, вказівка, керівництво, управління, впорядкованість, правління, домінування
Моніторинг	Від лат. “monitor” – той, хто нагадує; радник; наглядач; із “monere” звертати увагу
Аудит	Від лат. “audire” означає “слухати”
Сутність поняття	
Контроль	Функція державної влади та управління, що дає змогу виявляти та запобігти помилкам і недолікам у діях суб’єктів державне управління, шукати нові резерви та можливості
Моніторинг	Багатоцільова інформаційна система постійного спостереження за процесом, яка передбачає збір інформації, її комплексну оцінку і прогноз за стабільною системою показників
Аудит	Державний аудит – конституційно встановлена система зовнішнього, незалежного контролю від імені суспільства за діяльністю органів державної влади з питань управління національними ресурсами країни [18]
Об’єкт (процеси, на які спрямовані контроль, моніторинг та аудит)	
Контроль	Процес прийняття та виконання рішень; реалізація державної політики; виконання нормативно-правових актів, державних цільових програм, планів, доручень тощо
Моніторинг	Динамічні зміни, що перебувають у постійному розвитку (заходи, дії, засоби, операції, діяльність у рамках реалізації державної політики, програми, проекту; результати)
Аудит	Діяльність і функції суб’єктів господарювання державного сектору економіки, а також інші суб’єкти господарювання, що отримують кошти з державного та місцевого бюджетів; економічність, ефективність та результативність державної політики, програм, проектів, управлінських рішень та діяльності органів публічної влади; система внутрішнього фінансового управління і контролю
Суб’єкти	
Контроль	Парламент, судові органи, органи виконавчої влади, омбудсмен, спеціалізовані контролюючі органи
Моніторинг	Спонсори або стейкхолдери програм, відповідальні органи державної влади та місцевого самоврядування
Аудит	Аудитори, зовнішні оцінювачі, які є сторонніми особами та внутрішні оцінювачі, які є працівниками відповідних організацій або органів державної влади, Державна казначейська служба України, Рахункова палата та Державна фінансова інспекція України
Завдання	
Контроль	Встановлення відповідності стану об’єкта бажаному та необхідному, визначеному законами, положеннями, інструкціями та іншими нормативними документами; виявлення відхилень у діях суб’єктів державне управління, усунення несприятливих явищ; за необхідності інформування про них органів державної влади

Закінчення табл. 3

1	2
Моніторинг	Виявлення відповідності досліджуваних процесів бажаному результату чи первинним пропозиціям; розроблення аргументованих висновків про те, як нормативно-правові акти, діяльність органів державної влади, рішення та діяльність органів місцевого самоврядування тощо відповідають стратегії політики в державі; визначення положень, документів або фактів діяльності окремих суб'єктів, які можуть мати негативні наслідки, та оцінка масштабів таких наслідків; внесення пропозицій щодо вирішення існуючих проблем та вдосконалення складових політики держави
Аудит	Оцінювання ефективності та результативності чинних правил, норм або програм в публічному секторі з погляду досягнення кінцевих результатів у соц., економічній чи інших сферах для задоволення інтересів громадян; допомога організації досягти її цілей через застосування системного підходу до оцінювання та підвищення ефективності процесів управління ризиком, контролю та управління; надання всім зацікавленим особам незалежної інформації про те, як здійснюється державне управління

Висновки

Таким чином, між моніторингом, контролем і аудитом у системі публічного управління існують суттєві відмінності, що полягають у різних підходах, методах, завданнях тощо. Так, контроль у системі органів державного управління та місцевого самоврядування здійснюється різними суб'єктами, зокрема: спеціальними органами та структурами, самими органами місцевого самоврядування та громадськістю.

Такий контроль має різні форми та методи здійснення. Він спрямований не лише на оцінювання якості управлінської діяльності, а й відповідності встановленим нормам, вимогам та чинному законодавству. Моніторинг, як правило, проводиться у формі систематичних спостережень. Аудит здійснюється фахівцями або експертами з можливим залученням представників громадськості, але вже за кількісними та якісними показниками на основі конкретних даних та інформації, що отримуються за певними результатами. Тобто, аудит як форма контролю здійснюється тоді, коли вже є певний результат.

У цьому контексті доцільно відмітити, що саме інститут публічного аудиту є на сьогодні одним із дієвих механізмів модернізації системи державного управління, який розвивається в умовах поширення ідей гуманізму та свободи як інституційний відгук на зміну уявлень людей про ієрархію взаємин між державою, суспільством і людиною. З огляду на це, виникає об'єктивна необхідність становлення і розвитку публічного аудиту як нового напрямку наукових досліджень у сфері державного управління, на основі якого можна буде сформулювати теоретико-методологічні засади стратегії впровадження публічного аудиту в Україні.

Подальші наукові розробки будуть присвячені більш чіткому визначенню підходів, методів, завдань, технологій проведення публічного аудиту в системі державного управління як механізму модернізації системи державного управління в Україні.

Література

1. Oxford Paperback Dictionary and Thesaurus [Text] / Compiled by Sara Hawker, Maurice Waite. — [S. p.] : Oxford University Press, 2007. — 1060 p.

2. Modernising Government. The way forward. OECD. Grands-Augustins [Text]. — Paris : [s. n.], 2005. — 233 p.
3. Наливайко Т. В. Громадський контроль в Україні як інститут громадянського суспільства: теоретико-правовий аспект [Текст] : автореф. дис. ... канд. юрид. н. : спец. 12.00.01. — “Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень / Т. В. Наливайко. — Львів : [б. в.], 2010. — 18 с.
4. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності [Електронний ресурс] : Закон України № 877-V від 05.04.2007 р. (зі змінами № 2756-VI від 02.12.2010 р.). — Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
5. Бакуменко В. Д. Теоретичні засади державного управління [Текст] : навч. посіб. / В. Д. Бакуменко, Л. М. Усаченко, О. В. Червякова ; за заг. ред. Л. М. Усаченко. — К. : ТОВ “НВП “Інтерсервіс”, 2013. — 174 с.
6. Нижник Н. Р. Системний підхід в організації державного управління [Текст] : навч. посіб. / Н. Р. Нижник, О. А. Машков ; за заг. ред. Н. Р. Нижник. — К. : Вид-во УАДУ, 1998. — 160 с.
7. Многоязычный словарь “Викисловарь” [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://ru.wiktionary.org/wiki/монитор>.
8. Новітні тенденції розвитку демократичного врядування: світовий та український досвід [Текст] : матер. наук.-практ. конф. за міжн. уч. (30 травня 2008 р., м. Київ) : у 3 т. Т. 3 / [за заг. ред. О. Ю. Оболенського, С. В. Сьоміна]. — К. : НАДУ, 2008. — 192 с.
9. Тлумачний словник термінів, пов’язаних із моніторингом та оцінкою ефективності [Електронний ресурс] / Проект ЄС “Підтримка у виконанні Угоди про партнерство та співробітництво (УПС)”. — Режим доступу : www.pca.kiev.ua.
10. Flint D. Philosophy and principles of auditing [Text] / D. Flint. — Hampshire : Macmillan Education Ltd, 1988. — P. 85.
11. Про аудиторську діяльність : Закон України // Голос України [Текст]. — 1993. — 29 трав. — P. 85.
12. The Lima Declaration of Guidelines on Auditing Precepts [Electronic resource]. — Access mode : http://intosai.connexchosing.net/en/portal/documents/intosai/general/lima_declaration/index.php?article_pos=1.
13. Коновалов Л. С. Теоретичні засади формування механізму державного аудиту ефективності публічних коштів [Текст] / Л. С. Коновалов. — 2013. — № 3 (43). — С. 73—77. — (Серія: Державне управління).
14. Бюджетний кодекс України // Відомості Верховної Ради України [Електронний ресурс]. — 2010. — № 50/51. — Ст. 572. — Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2542-14>.
15. Степашин С. В. Конституционный аудит: Стеновый доклад [Электронный ресурс] / С. В. Степашин. — Режим доступу : http://www.niisp.ru/News/Events/art78/print_html.
16. Кілієвич О. Англо-український глосарій термінів і понять з аналізу державної політики та економіки [Текст] / О. Кілієвич. — К. : Вид-во Соломії Павличко “Основи”, 2003. — 510 с.
17. О проведении публичного технологического и ценового аудита крупных инвестиционных проектов с государственным участием и о внесении изменений в некоторые акты правительства Российской Федерации [Электронный ресурс] :

[Постановление Правительства РФ № 382 от 30.04.2013 г. — Режим доступа : www.consultant.ru.

18. Слободяник Ю. Б. Незалежність вищого органу державного аудиту [Текст] / Ю. Б. Слободяник // Вісник Університету банківської справи Національного банку України [Текст]. — 2010. — № 3 (9). — С. 270—273.

**О. Obolenskyi,
N. Obushna**

AUDIT, CONTROL AND MONITORING IN THE SYSTEM OF PUBLIC ADMINISTRATION

This article reviews scientific approaches to determining the nature of concepts “control”, “monitoring” and “audit” in the system of public administration. The comparative analysis of the categories under study is conducted. The special role of public audit as an effective mechanism for modernization of public administration in Ukraine is emphasized.

Key words: public administration, control, monitoring, audit, constitutional audit, public audit.